

Mundtørhed i forbindelse med smertebehandling

Til patienter og pårørende

patienten først OUH

Spytfunktionen

Spyt produceres af spytkirtlerne. Pr. døgn producerer man normalt godt en liter spyt, som hovedsagelig udskilles i forbindelse med måltiderne.

Spyt har følgende funktion

- Smører og blødgør. Renser og neutraliserer samt forebygger og reparerer evt. cariesangreb af tænderne. Hæmmer/dræber bakterieangreb på slimhinderne. Opløser maden.

Nedsat spytproduktion kan skyldes

- Forskellige former for medicin eksempelvis morfin og morfinlignende præparater (Contalgin, Temgesic, Ketogan).
- Midler mod depression og forhøjet blodtryk.
- Beroligende eksempelvis Diazepam. Spørg Smertecentret om din medicin kan være årsagen. Graden af mundtørhed afhænger af det enkelte medikament, dosis, varighed af forbrug og antal medikamenter i kombination.
- Alder.
- Nervøsitet, forkølelse og høj feber.
- Sygdomme i spytkirtlerne.

Følger af mundtørhed

- Større risiko for huller i tænderne og paradentose.
- Risiko for svampeinfektion i slimhinden.
- Ømme og følsomme slimhinder.
- Revner og sår.
- Tygge, synke- og fordøjelsesbesvær.
- Problemer med at få evt. tandprotese.
- Dårlig ånde.

Hvad kan du selv gøre?

- Sørg for rigtig god tand- og mundhygiejne.
- Grundig tandbørstning efter hvert måltid med evt. el-tandbørste eller tandbørste med lille børstehoved og bløde børstehår.
- Brug fluortandpasta.
- Lad tandlægen kontrollere dine tænder hyppigt.
- Brug tandstikkere og tandtråd.
- Mundskylning med dansk vand, da kulsyre har en rensende effekt.

Hold slimhinderne fugtige og stimuler spytkirtlerne til at lave spyt

- Drik rigeligt, gerne vand.
- Profylin sugetabletter. Købes på apoteket.
- Skyl munden i en blanding af vand, glycerol (1:1) og frisk citronsaft.
- Tyggegummi uden sukker stimulerer spytsekretionen 10 minutter af gangen. Tyg gerne flere gange i døgnet.
- Syrlige drops uden sukker og syrlig frugt, f.eks. ananas stimulerer spytsekretionen.
- Brug af kunstigt spyt. Købes på apoteket.
- Salivagel/spray. Købes på apoteket.

Ved ømme gummer

- Skyl munden i kamille the.
- Lægen/sygeplejersken kan anbefale et lokalbedøvende middel f.eks. Lidokain.
- Havresuppe evt. sød saft virker lindrende på slimhinderne.

Mundtørhed i forbindelse med smertebehandling

Svamp i munden

Tørre slimhinder er mere udsat for svamp. Svamp i munden ses som hvide eller brune belægninger på tungen og eller i munden.

Hvordan nedsætter du risikoen for svamp

- Hold en god mund- og tandhygiejne.
- Hold slimhinderne fugtige.
- Nedsæt dit sukkerforbrug.

Hvad gør du, hvis du har fået svamp i mundhulen

Ved lette tilfælde kan du skylle munden i Klorhexidin 0,1 % 2-3 gange pr. døgn i et minut.

Opløsningen bør ikke synkes. Du bør ikke spise eller drikke eller børste tænder 4 time efter skylningen.

Præparatet fås i håndkøb på apoteket.

Bemærk at længere tids forbrug af præparatet kan give misfarvninger af mundslimhinden og plastfyldninger. Din tandlæge kan fjerne dette igen ved tandrensning.